

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2003

4. volební období

515

VLÁDNÍ NÁVRH,

kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu

**Smlouva mezi Českou republikou a Polskou republikou o změně a doplnění
Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou
republikou o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských,
rodinných, pracovních a trestních,
podepsané ve Varšavě dne 21. prosince 1987**

Návrh usnesení

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky souhlasí s ratifikací Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o změně a doplnění Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních, podepsané ve Varšavě dne 21. prosince 1987.

Předkládací zpráva pro Parlament České republiky

Smlouva mezi Českou republikou a Polskou republikou o změně a doplnění Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních,
podepsané ve Varšavě dne 21. prosince 1987

Mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou byla dne 21. prosince 1987 podepsána ve Varšavě Smlouva o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních, která byla publikována vyhláškou ministra zahraničních věcí č. 42/1989 Sb. a vstoupila v platnost dne 9. dubna 1989 (dále Smlouva z roku 1987). Tato smlouva nahradila původní Smlouvu mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních ze dne 4. července 1961 (dále Smlouva z roku 1961). V návaznosti a s odkazem na Smlouvu z roku 1961 byla dne 1. února 1978 uzavřena mezi tehdejšími generálními prokurátory obou států Dohoda o spolupráci prokuratury Československé socialistické republiky a prokuratury Polské lidové republiky (dále Dohoda), jejímž účelem bylo konkretizovat postupy realizace Smlouvy z roku 1961. Pozbytím platnosti Smlouvy z roku 1961 zanikl právní základ, k němuž byla Dohoda sjednána.

Ke schválení navrhovaná Smlouva mezi Českou republikou a Polskou republikou o změně a doplnění Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních (dále Smlouva) bude smlouvou prezidentskou, nikoliv však samostatnou, ale dodatkovou ke Smlouvě z roku 1987 a bude modifikovat ujednání této smlouvy, týkající se předávání trestního řízení. Nový smluvní dokument, vztahující se a odvolávající se na platnou Smlouvu z roku 1987 musí být přijat ve shodném schvalovacím řízení jako dokument základní (Smlouva z roku 1987), tj. musí být schválen Parlamentem a ratifikován prezidentem republiky.

Polská republika není signatářem Evropské úmluvy o předávání trestního řízení ze dne 15.5.1972, publikované sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 551/1992 Sb. Česká republika k této Úmluvě přistoupila dne 13.2.1992 a vstoupila pro ni v platnost 15.7.1992.

Smlouva obsahuje dvě změny, resp. vypuštění a doplnění ustanovení Smlouvy z roku 1987:

■ Vypuštění odst. 3 v článku 3, který zní:

„Pokud jde o převzetí trestního stíhání, vydávání, průvoz, dočasné předávání osob podle čl. 80 a sdělování odsouzení, justiční orgány smluvních stran se stýkají prostřednictvím svých ústředních orgánů. Ústřední orgány se mohou dohodnout, že při převzetí trestního stíhání se určené soudy a prokuratury smluvních stran budou stýkat navzájem přímo.“

Vypuštěním tohoto odstavce zůstává jako jediné ustanovení o způsobu styku v odstavci 1 v článku 3, které zní:

„Justiční orgány smluvních stran se při provádění této smlouvy stýkají navzájem přímo, pokud není v této smlouvě stanoveno jinak.“

Tím je dosaženo oboustranné snahy o zavedení přímého decentralizovaného styku.

■ doplnění nového odstavce za odstavec 1 v článku 59, který zní:

„Dožádaná smluvní strana může odmítnout trestní řízení

- a) pokud má za to, že trestný čin, kterého se žádost týká, je trestným činem politické povahy nebo výhradně trestným činem vojenským,
- b) pokud má oprávněný důvod se domnívat, že předaná žádost je motivována důvody, souvisejícími s rasou, náboženstvím, národností nebo politickými názory,
- c) pokud by řízení bylo v rozporu se základními principy právního řádu dožádané smluvní strany.“

Tento doplněk odpovídá ve zjednodušené podobě ustanovením článku 11 Evropské úmluvy o předávání trestního řízení.

Změna původních ustanovení (zejména vypuštění odst. 3 v článku 3 – vzájemný styk prostřednictvím ústředních orgánů) bude mít za následek možnost přímého styku justičních orgánů (státních zastupitelství a soudů). Hlavním smyslem

sjednání nové úpravy je však kromě úpravy styku i rozhodovací pravomoc příslušných nižších složek justičních orgánů.

Účelem sjednání Smlouvy je jednak náhrada vnitrostátního právního základu pro osvědčené postupy, které určovala a umožňovala původní Dohoda, zejména decentralizace jednání v otázkách, týkajících se převzetí trestního stíhání podle § 383a trestního řádu státními zastupitelstvími a odevzdání trestního stíhání podle § 383b trestního řádu státními zastupitelstvími a po podání obžaloby soudy, a jednak zavedení přímého styku mezi justičními orgány obou smluvních států ve Smlouvě..

Aby mohla pro Českou republiku Smlouva vstoupit v platnost, bylo nutno přidat do trestního řádu nová procesní ustanovení. Toto se uskutečnilo novelou trestního řádu č. 265/2001 Sb., platnou od 1.1.2002 a to v § 383a doplněním poslední věty a v § 383b doplněním odstavce 2. Dle vnitrostátní legislativy jsou splněny všechny podmínky pro vstup Smlouvy v platnost.

Provádění není spojeno s nároky na státní rozpočet.

Podpis Smlouvy a její ratifikace je v souladu se zahraničními politickými zájmy České republiky.

Vzhledem k tomu, že Smlouva bude vyhlášenou mezinárodní smlouvou, související se základním dokumentem, Smlouvou z roku 1987, je třeba, aby Parlament České republiky vyslovil souhlas se sjednáním této Smlouvy. Smlouva bude aplikována v rámci mezinárodní spolupráce ve věcech trestních ve smyslu ustanovení § 375 trestního řádu přednostně tak, že ustanovení trestního řádu budou užitá jen tehdy, nestanoví-li Smlouva postup jiný.

Jedná se o smlouvu prezidentského charakteru ve smyslu článku 49 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Ústavy České republiky, která před svou ratifikací vyžaduje schválení Parlamentem České republiky. Nabude platnosti po výměně ratifikačních listin.

V Praze dne 7. dubna 2003

předseda vlády

Smlouva

mezi Českou republikou a Polskou republikou o změně a doplnění Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních, podepsané ve Varšavě dne 21. prosince 1987.

Česká republika
a Polská republika

se v zájmu prohlubování právní spolupráce na základě Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních, podepsané ve Varšavě dne 21. prosince 1987, rozhodly decentralizovat jednání v otázkách týkajících se převzetí trestního řízení, jakož i zavést možnost odmítnutí převzetí trestního řízení a dohodly se takto:

Článek 1

Ve Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních, podepsané ve Varšavě dne 21. prosince 1987 se mění a doplňují následující ustanovení takto :

1. v článku 3 se zrušuje odstavec 3;
2. v článku 59, po odstavci 1, se doplňuje nový odstavec 1a tohoto znění:
  - „ 1a. Dožádaná smluvní strana může odmítnout trestní řízení, pokud:
    - a) má za to, že trestný čin, kterého se žádost týká, je trestným činem politické povahy nebo výhradně trestným činem vojenským,
    - b) má oprávněný důvod se domnívat, že předaná žádost je motivována důvody souvisejícími s rasou, náboženstvím, národností nebo politickými názory,

c) vyhovění dožádání by bylo v rozporu se základními principy právního řádu dožádané smluvní strany.“.

Článek 2

Tato smlouva je nedílnou součástí Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních, podepsané ve Varšavě dne 21. prosince 1987, a doba její platnosti je stejná.

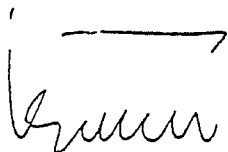
Článek 3

1. Tato smlouva podléhá ratifikaci. Ratifikační listiny budou vyměněny v Praze.
2. Tato smlouva vstoupí v platnost měsíc po výměně ratifikačních listin.

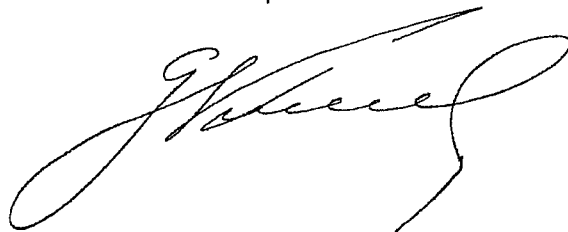
Na důkaz toho, osoby k tomu řádně zmocněné, tuto smlouvu podepsaly.

Dáno v Mojmírovciach dne 30. října 2003 ve dvou původních vyhotoveních, každé z nich v českém a polském jazyce, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za
Českou republiku

Za
Polskou republiku

UMOWA

między Republiką Czeską a Rzeczpospolitą Polską o zmianie i uzupełnieniu Umowy między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Polską Rzeczpospolitą Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych podpisanej w Warszawie dnia 21 grudnia 1987 r.

Republika Czeska
i Rzeczpospolita Polska,

dążąc do pogłębienia współpracy prawnej na podstawie Umowy między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Polską Rzeczpospolitą Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych podpisanej w Warszawie dnia 21 grudnia 1987 r.,

postanowiły zdecentralizować porozumiewanie się w sprawach dotyczących przejęcia ścigania karnego oraz wprowadzić możliwość odmowy przejęcia ścigania karnego i uzgodniły co następuje:

Artykuł 1

W Umowie między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Polską Rzeczpospolitą Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych podpisanej w Warszawie dnia 21 grudnia 1987 r. wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

1. skreśla się ustęp 3 w Artykule 3,
2. w artykule 59, po ustępie 1, dodaje się nowy ustęp 1^a w następującym brzmieniu:
„1^a. Wezwana Umawiająca się Strona może odmówić ścigania karnego, jeżeli:
  - a) uważa, że przestępstwo, którego dotyczy wniosek jest przestępstwem o charakterze politycznym lub przestępstwem wyłącznie wojskowym,
  - b) uważa, że istnieją uzasadnione podstawy do przyjęcia, że złożenie wniosku jest spowodowane względami dotyczącymi rasy, wyznania, narodowości lub poglądów politycznych,

- c) wykonanie wniosku byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego wezwanej Umawiającej się Strony”.

Artykuł 2

Umowa niniejsza stanowi integralną część Umowy między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Polską Rzeczpospolitą Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych podpisanej w Warszawie dnia 21 grudnia 1987 r. i obowiązuje przez ten sam okres czasu.

Artykuł 3

1. Umowa niniejsza podlega ratyfikacji; wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Pradze.
2. Umowa niniejsza wejdzie w życie po upływie miesiąca od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Na dowód czego osoby należycie do tego upoważnione podpisały niniejszą Umowę.

Sporządzono w Mojmirovcach dnia...³⁰...października 2003r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach czeskim i polskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

W imieniu

Republiki Czeskiej

W imieniu

Rzeczypospolitej Polskiej

